

บทที่ 3

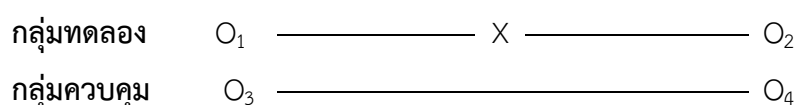
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลของโปรแกรมการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรรภ์ก่อนวัยอันควร โดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรค ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จังหวัดกระบี่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลของโปรแกรมการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรรภ์ก่อนวัยอันควร โดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรค ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จังหวัดกระบี่ โดยกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ รายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. รูปแบบการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Research) โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยกลุ่มทดลองได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2 โรงเรียนเมืองกระบี่ ที่เข้าร่วมโปรแกรมการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรรภ์ก่อนวัยอันควร โดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรค และกลุ่มควบคุม ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2 โรงเรียนเมืองกระบี่ ที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรรภ์ก่อนวัยอันควร โดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรค ซึ่งเรียนตามหลักสูตรวิชาสุขศึกษา ในชั้นเรียนตามปกติและได้รับคู่มือการให้ความรู้การป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรรภ์ก่อนวัยอันควร โดยมีการเก็บข้อมูลก่อนและหลังทดลองทั้งสองกลุ่ม (Two Groups Pretest-Posttest Design) ดังภาพที่ 3.1 และ 3.2 ดังนี้

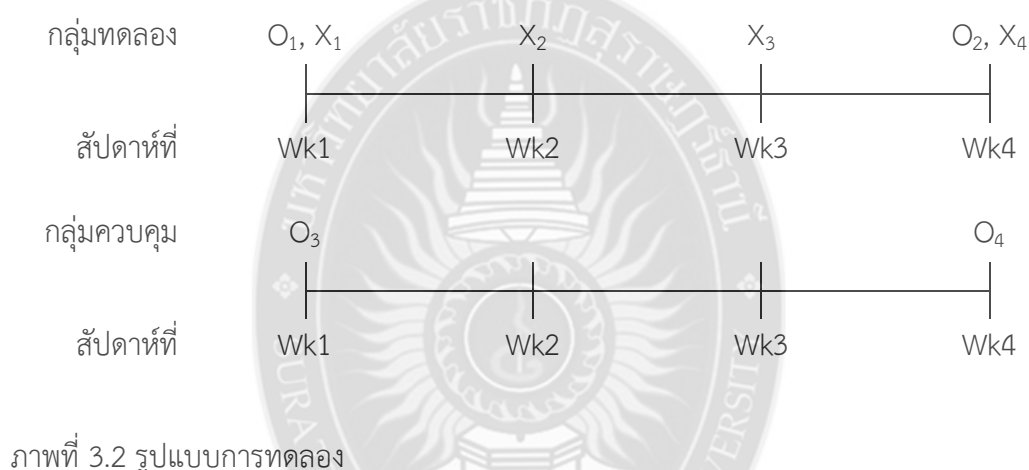

ภาพที่ 3.1 รูปแบบการวิจัย

โดยที่ O_1, O_3 คือ ทดสอบก่อนทดลอง

O_2, O_4 คือ ทดสอบหลังทดลอง

X คือ โปรแกรมการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ภาพที่ 3.2 รูปแบบการทดลอง

โดยที่ O_1, O_3 หมายถึง การทดสอบก่อนทดลองทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ความรู้ การรับรู้ความรุนแรง การรับรู้โอกาสเสี่ยง ความคาดหวังในผลของการตอบสนอง ความคาดหวังในความสามารถของตนเอง และพฤติกรรมการป้องกันตนเองไม่ให้มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร

O_2, O_4 หมายถึง การทดสอบหลังทดลองทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เกี่ยวกับความรู้ การรับรู้ความรุนแรง การรับรู้โอกาสเสี่ยง ความคาดหวังในผลของการตอบสนอง ความคาดหวังในความสามารถของตนเอง และพฤติกรรมการป้องกันตนเองไม่ให้มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร

X_1 หมายถึง การทดลองครั้งที่ 1 การสร้างการรับรู้ความรุนแรงของปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร

X_2 หมายถึง การทดลองครั้งที่ 2 การสร้างการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร

X_3 หมายถึง การทดลองครั้งที่ 3 การสร้างความคาดหวังในผลของการตอบสนองต่อการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร

X_4 หมายถึง การทดลองครั้งที่ 4 การสร้างความคาดหวังในความสามารถของตนเอง
ในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร
 W_k หมายถึง สัปดาห์ที่ทดลอง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนชายและหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดกระบี่ ซึ่งกำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 16 แห่ง ประกอบด้วย นักเรียนชาย จำนวน 1,579 คน นักเรียนหญิง จำนวน 1,704 คน รวม 3,283 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ได้จากการคัดเลือกโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชายและหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเมืองกระบี่ ซึ่งกำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ห้องเรียนละ 38 คน จำนวน 10 ห้องเรียน ประกอบด้วย ชายจำนวน 195 คน หญิงจำนวน 185 คน รวม 380 คน คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการเปิดตารางหาขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการคำนวณหาค่าขนาดอิทธิพลของงานวิจัยกึ่งทดลอง (Effect Size) มากำหนดขนาดตัวอย่าง ค่าขนาดอิทธิพลจากค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม คำนวณได้จากสูตรของ Glass (1976) ดังนี้

$$d = \frac{(\bar{X}_E - \bar{X}_C)}{SD_C}$$

Copyright© Suratthani Rajabhat University

เมื่อ d = ขนาดอิทธิพล

$\bar{X}_E$ = ค่าเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง

$\bar{X}_C$ = ค่าเฉลี่ยของกลุ่มควบคุม

SD_C = ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มควบคุม

จากการศึกษาของ ศรีพรรณ ถาวรรัตน์ (2554) เรื่องผลของโปรแกรมการให้ข้อมูลข่าวสาร การสร้างแรงจูงใจ และการพัฒนาทักษะต่อพฤติกรรมสุขภาพทางเพศของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า หลังทดลองกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมสุขภาพทางเพศ ($\bar{X}_E$) เท่ากับ 55.4 กลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมสุขภาพทางเพศ ($\bar{X}_C$) เท่ากับ 48.0 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มควบคุม (SD_C) เท่ากับ 5.7 จึงนำมาคำนวณหาค่าขนาดอิทธิพลได้ดังนี้

$$d = \frac{(55.4 - 48.0)}{5.7}$$

$$= 1.29$$

กำหนดความเชื่อมั่นที่ 0.05 ให้อำนาจการทดสอบ (Power Analysis) 0.08 เนื่องจากค่าขนาดอิทธิพล (Effect Size) มีค่ามากกว่า 0.80 เป็นค่าอิทธิพลขนาดใหญ่ จากการเปิดตารางได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 25 คน (Polit & Hungler, 1987) ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้มี 50 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 25 คน และกลุ่มควบคุม 25 คน เพื่อป้องกันการสูญหายของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยจึงได้เพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้จำนวนนักเรียนทุกคนในห้องเรียนเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน จำนวน 38 คน และกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน จำนวน 38 คน รวม 76 คน โดยมีขั้นตอนการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 คัดเลือกโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1 แห่ง จากโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดกระบี่ จำนวน 16 แห่ง โดยวิธีการจับสลาก ได้แก่ โรงเรียนเมืองกระบี่ ซึ่งมีห้องเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 10 ห้องเรียน

ขั้นตอนที่ 2 คัดเลือกห้องเรียนโดยใช้เกณฑ์เบื้องต้นคือ เลือกห้องเรียนที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกัน ได้แก่ ห้องเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ยและสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ใกล้เคียงกัน นำมาคัดเลือกโดยการจับสลากเลือกกลุ่มตัวอย่าง 2 ห้องเรียน ได้แก่ ห้องเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/4 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/5

ขั้นตอนที่ 3 จับสลากห้องเรียน 2 ห้องซึ่งได้จากขั้นตอนที่ 2 เป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน ได้แก่ ห้องเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/5 และกลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน ได้แก่ ห้องเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/4

ขั้นตอนที่ 4 เพื่อป้องกันการสูญหายระหว่างทดลอง ผู้วิจัยจึงใช้จำนวนนักเรียนทุกคนในห้องเรียนเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ได้กลุ่มทดลอง 38 คน และกลุ่มควบคุม 38 คน รวมกลุ่มตัวอย่าง 76 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลและใช้ในการทดลอง โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้ศึกษาดำรา เอกสารวารสาร วรณกรรมและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำมาพัฒนาเป็นแบบสอบถามที่ครอบคลุมกรอบแนวคิดและทฤษฎีที่ได้ศึกษาค้นคว้า เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลก่อนและหลังทดลอง ทั้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ซึ่งแบ่งเป็น

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย 9 คำถาม ได้แก่ อายุ เพศ ผลการเรียนในเทอมที่ผ่านมา สถานภาพสมรสของพ่อแม่/ผู้ปกครอง อาชีพของพ่อแม่/ผู้ปกครอง รายได้เฉลี่ยต่อเดือนในครอบครัว ระดับการศึกษาของพ่อแม่/ผู้ปกครอง ความสัมพันธ์ในครอบครัว ลักษณะความเป็นอยู่ของครอบครัว ซึ่งใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพียงครั้งเดียวคือก่อนทดลองในกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามด้านความรู้ในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรรภ์ก่อนวัยอันควร จำนวน 25 ข้อ ลักษณะคำถามให้กลุ่มตัวอย่างเลือกตอบ (Check List) แต่ละข้อมี 2 ตัวเลือกให้เลือกตอบ โดยเลือกตอบข้อละ 1 คำตอบ คือ ใช่ หรือ ไม่ใช่ โดยแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสาร ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและคำถามความรู้เรื่องเพศ (องค์การแพธ, 2555 : 14 - 15) เกณฑ์ในการให้คะแนนดังนี้

ตอบ ถูก ให้ 1 คะแนน

ตอบ ผิด ให้ 0 คะแนน

คะแนนด้านความรู้ในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรรภ์ก่อนวัยอันควร จะมีค่าอยู่ระหว่าง 0 - 25 คะแนน สำหรับเกณฑ์ในการบ่งชี้ระดับความรู้ในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรรภ์ก่อนวัยอันควร ประเมินโดยอิงเกณฑ์เป็นหลักซึ่งมีเกณฑ์ในการแปลผลเป็น 3 ระดับ (ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์, 2560) ดังนี้

คะแนนน้อยกว่าร้อยละ 60 ความรู้ระดับต่ำ

คะแนนร้อยละ 60 - 75 ความรู้ระดับปานกลาง

คะแนนมากกว่าร้อยละ 75 ความรู้ระดับสูง

การกำหนดเกณฑ์คะแนนความรู้ในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรรภ์ก่อนวัยอันควร (ช่วง 0 - 25 คะแนน) ดังนี้

คะแนน 00.00 - 14.99 คะแนน หมายถึง มีความรู้ระดับต่ำ

คะแนน 15.00 - 18.75 คะแนน หมายถึง มีความรู้ระดับปานกลาง

คะแนน 18.76 - 25.00 คะแนน หมายถึง มีความรู้ระดับสูง

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามด้านการรับรู้ความรุนแรงของปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรรภ์ก่อนวัยอันควร จำนวน 10 ข้อ ลักษณะคำถามใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) แต่ละข้อมี 5 ตัวเลือกให้เลือกตอบ โดยเลือกตอบข้อละ 1 คำตอบ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วยไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยมีข้อความเชิงบวกจำนวน 2 ข้อ (ข้อ 3, 4) และเชิงลบจำนวน 8 ข้อ (ข้อ 1, 2, 5, 6, 7, 8, 9, 10) โดยแบบสอบถามด้านการรับรู้ความรุนแรงของปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรรภ์ก่อนวัยอันควร ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารวิชาการ ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และมีเกณฑ์ในการให้คะแนนดังนี้

	ข้อความเชิงบวก	ข้อความเชิงลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้ 5 คะแนน	ให้ 1 คะแนน
เห็นด้วย	ให้ 4 คะแนน	ให้ 2 คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้ 3 คะแนน	ให้ 3 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้ 2 คะแนน	ให้ 4 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้ 1 คะแนน	ให้ 5 คะแนน

การแปลคะแนนแบบสอบถามด้านการรับรู้ความรุนแรงของปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ใช้เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยเลขคณิต กำหนดช่วงการวัด ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{ระดับการวัด}} = \frac{5 - 1}{3} = 1.33$$

โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยระดับการวัด ดังนี้
ค่าเฉลี่ย

- 1.00 - 2.33 หมายถึง การรับรู้ความรุนแรงของปัญหาอยู่ในระดับน้อย
- 2.34 - 3.67 หมายถึง การรับรู้ความรุนแรงของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง
- 3.68 - 5.00 หมายถึง การรับรู้ความรุนแรงของปัญหาอยู่ในระดับสูง

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามด้านการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร จำนวน 23 ข้อ ลักษณะคำถามใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) แต่ละข้อมี 5 ตัวเลือกให้เลือกตอบ โดยเลือกตอบข้อละ 1 คำตอบ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยมีข้อความเชิงบวกจำนวน 9 ข้อ (ข้อ 1, 6, 8, 10, 12, 13, 16, 17, 18) และเชิงลบจำนวน 14 ข้อ (ข้อ 2, 3, 4, 5, 7, 9, 11, 14, 15, 19, 20, 21, 22, 23) โดยแบบสอบถามด้านการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารวิชาการ ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และมีเกณฑ์ในการให้คะแนนดังนี้

	ข้อความเชิงบวก	ข้อความเชิงลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้ 5 คะแนน	ให้ 1 คะแนน
เห็นด้วย	ให้ 4 คะแนน	ให้ 2 คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้ 3 คะแนน	ให้ 3 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้ 2 คะแนน	ให้ 4 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้ 1 คะแนน	ให้ 5 คะแนน

การแปลคะแนนแบบสอบถามด้านการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรรภ์ก่อนวัยอันควร โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยระดับการวัด ดังนี้

ค่าเฉลี่ย

- 1.00 - 2.33 หมายถึง การรับรู้โอกาสเสี่ยงอยู่ในระดับน้อย
 2.34 - 3.67 หมายถึง การรับรู้โอกาสเสี่ยงอยู่ในระดับปานกลาง
 3.68 - 5.00 หมายถึง การรับรู้โอกาสเสี่ยงอยู่ในระดับสูง

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามด้านความคาดหวังในผลของการตอบสนองต่อการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรรภ์ก่อนวัยอันควร จำนวน 17 ข้อ ลักษณะคำถามใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) แต่ละข้อมี 5 ตัวเลือกให้เลือกตอบ โดยเลือกตอบข้อละ 1 คำตอบ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยมีข้อความเชิงบวกจำนวน 13 ข้อ (ข้อ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 13, 15, 16) และเชิงลบจำนวน 4 ข้อ (ข้อ 9, 11, 14, 17) โดยแบบสอบถามด้านความคาดหวังในผลของการตอบสนองต่อการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรรภ์ก่อนวัยอันควร ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารวิชาการ ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และมีเกณฑ์ในการให้คะแนนดังนี้

	ข้อความเชิงบวก	ข้อความเชิงลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้ 5 คะแนน	ให้ 1 คะแนน
เห็นด้วย	ให้ 4 คะแนน	ให้ 2 คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้ 3 คะแนน	ให้ 3 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้ 2 คะแนน	ให้ 4 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้ 1 คะแนน	ให้ 5 คะแนน

การแปลคะแนนแบบสอบถามด้านความคาดหวังในผลของการตอบสนองต่อการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรรภ์ก่อนวัยอันควร โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยระดับการวัด ดังนี้

ค่าเฉลี่ย

- 1.00 - 2.33 หมายถึง ความคาดหวังในผลของการตอบสนองอยู่ในระดับน้อย
 2.34 - 3.67 หมายถึง ความคาดหวังในผลของการตอบสนองอยู่ในระดับปานกลาง
 3.68 - 5.00 หมายถึง ความคาดหวังในผลของการตอบสนองอยู่ในระดับสูง

ส่วนที่ 6 แบบสอบถามด้านความคาดหวังในความสามารถของตนเองในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรรภ์ก่อนวัยอันควร จำนวน 21 ข้อ ลักษณะคำถามใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) แต่ละข้อมี 5 ตัวเลือกให้เลือกตอบ โดยเลือกตอบข้อละ 1 คำตอบ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยมีข้อความเชิงบวกจำนวน 21 ข้อ

โดยแบบสอบถามด้านความคาดหวังในความสามารถของตนเองในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ และการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารวิชาการ ทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และมีเกณฑ์ในการให้คะแนนข้อความเชิงบวกดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้ 5 คะแนน
เห็นด้วย	ให้ 4 คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้ 3 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้ 2 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้ 1 คะแนน

การแปลคะแนนแบบสอบถามด้านความคาดหวังในความสามารถของตนเองในการ ป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมาย ค่าเฉลี่ยระดับการวัด ดังนี้

ค่าเฉลี่ย

1.00 - 2.33	หมายถึง ความคาดหวังในความสามารถของตนเองอยู่ในระดับน้อย
2.34 - 3.67	หมายถึง ความคาดหวังในความสามารถของตนเองอยู่ในระดับปานกลาง
3.68 - 5.00	หมายถึง ความคาดหวังในความสามารถของตนเองอยู่ในระดับสูง

ส่วนที่ 7 แบบสอบถามด้านพฤติกรรมในการป้องกันตนเองไม่ให้มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ และการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร จำนวน 25 ข้อ ลักษณะคำถามใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) แต่ละข้อจะมี 5 ตัวเลือกให้เลือกตอบ โดยเลือกตอบข้อละ 1 คำตอบ คือ ปฏิบัติเป็นประจำ ปฏิบัติเป็นส่วนมาก ปฏิบัติเป็นบางครั้ง ปฏิบัติเป็นส่วนน้อย และไม่เคยปฏิบัติ โดยมีข้อความเชิงบวก จำนวน 11 ข้อ (ข้อ 7, 9, 10, 11, 14, 16, 17, 20, 21, 22, 23) และข้อความเชิงลบจำนวน 14 ข้อ (ข้อ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 12, 13, 15, 18, 19, 24, 25) โดยแบบสอบถามด้านพฤติกรรมในการป้องกันตนเองไม่ให้มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษา เอกสารวิชาการ ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และมีเกณฑ์ในการให้คะแนนดังนี้

	ข้อความเชิงบวก	ข้อความเชิงลบ
ปฏิบัติเป็นประจำ	ให้ 5 คะแนน	ให้ 1 คะแนน
ปฏิบัติเป็นส่วนมาก	ให้ 4 คะแนน	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ให้ 3 คะแนน	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติเป็นส่วนน้อย	ให้ 2 คะแนน	ให้ 4 คะแนน
ไม่เคยปฏิบัติ	ให้ 1 คะแนน	ให้ 5 คะแนน

การแปลคะแนนแบบสอบถามด้านพฤติกรรมการป้องกันตนเองไม่ให้มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยระดับการวัด ดังนี้

ค่าเฉลี่ย

- 1.00 - 2.33 หมายถึง พฤติกรรมการป้องกันตนเองอยู่ในระดับน้อย
- 2.34 - 3.67 หมายถึง พฤติกรรมการป้องกันตนเองอยู่ในระดับปานกลาง
- 3.68 - 5.00 หมายถึง พฤติกรรมการป้องกันตนเองอยู่ในระดับสูง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

2.1 โปรแกรมการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรค ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

2.2 สื่อหนังสือและสื่อโฆษณา สื่อการสอน เอกสารและอุปกรณ์สำหรับทำกิจกรรม

2.3 คู่มือให้ความรู้การป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร

การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ขั้นตอนในการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือมีดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาค้นคว้าเนื้อหา แนวคิดทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากตำรา เอกสาร วารสาร เว็บไซต์ เพื่อรวบรวมเป็นข้อมูลในการนำมาสร้างเป็นเครื่องมือแบบสอบถามและโปรแกรมทดลอง ในงานวิจัย

ขั้นที่ 2 กำหนดวัตถุประสงค์ ขอบเขตการวิจัย กรอบแนวคิด นิยาม โครงสร้างด้านเนื้อหา และนำข้อมูลจากการศึกษามาสร้างแบบสอบถามและโปรแกรมที่จะใช้ในการทดลอง ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ โดยมีเนื้อหาครอบคลุมและตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และกำหนดเกณฑ์ที่จะใช้กับแบบสอบถามให้เหมาะสม

ขั้นที่ 3 นำเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของคณะกรรมการ

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) และให้คำแนะนำในการปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นและลงคะแนนแบบสอบถามแต่ละข้อดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อความสอดคล้องกับเนื้อหา
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อความสอดคล้องกับเนื้อหาหรือไม่
- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อความไม่สอดคล้องกับเนื้อหา

ผู้วิจัยนำคะแนนความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อความกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา โดยการหาค่า IOC (Index of Items Objectives Congruency) ซึ่งผลจากการหาค่า IOC ของข้อความ ค่าที่ได้มีค่าตั้งแต่ 0.60 - 1.00

ขั้นที่ 5 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นที่ 6 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยการนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอำมาตย์พานิชนุกูล จังหวัดกระบี่ จำนวน 30 คน นำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นด้านความรู้ในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรรภ์ก่อนวัยอันควรโดยใช้ KR20 ของคูเดอร์ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.71 และวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านการรับรู้ความรุนแรงของปัญหาเท่ากับ 0.80 การรับรู้โอกาสเสี่ยงเท่ากับ 0.74 ความคาดหวังในผลของการตอบสนองเท่ากับ 0.86 ความคาดหวังในความสามารถของตนเองเท่ากับ 0.91 และพฤติกรรมการป้องกันตนเองไม่ให้มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรรภ์ก่อนวัยอันควรเท่ากับ 0.82

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นเตรียมการ

1. ผู้วิจัยประสานงานกับโรงเรียนและผู้บริหารโรงเรียน เพื่อขออนุญาตดำเนินการงานวิจัย ชี้แจงขั้นตอนการวิจัย วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย รูปแบบการวิจัย ระยะเวลาและแผนการดำเนินงานวิจัย เพื่อขอความร่วมมือในการอนุญาตให้นักเรียนได้เข้าร่วมเป็นกลุ่มตัวอย่างวิจัย ร่วมกิจกรรมและให้ข้อมูลก่อนและหลังการเข้าร่วมการวิจัย

2. ประสานงานที่มหาวิทยาลัยจากสำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองกระบี่และโรงพยาบาลกระบี่ ซึ่งเป็นที่มหาวิทยาลัยป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่นระดับจังหวัด เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย รูปแบบการวิจัย และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

3. วางแผนดำเนินการวิจัยร่วมกับที่มหาวิทยาลัยกระบวนกร

4. จัดเตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย สื่อและอุปกรณ์ที่จะใช้ในการจัดกิจกรรม

ขั้นดำเนินการ

1. ชี้แจงวัตถุประสงค์ รูปแบบ วิธีการ ระยะเวลาของการวิจัยแก่กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนทดลองด้วยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแจกแบบสอบถามให้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตอบคำถามด้วยตนเอง ในสัปดาห์ที่ 1 ของการทดลอง

2. ดำเนินการจัดกิจกรรมโปรแกรมการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรรภ์ก่อนวัยอันควร โดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรค ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในกลุ่มทดลอง ซึ่งโปรแกรมกำหนดจัดขึ้นระยะเวลา 4 สัปดาห์ ๆ ละ 1 ครั้ง ๆ ละ 3 ชั่วโมง รวมจำนวน 4 ครั้ง ระยะเวลา 4 สัปดาห์ติดต่อกัน รูปแบบการจัดกิจกรรมสัปดาห์ที่ 1 - 4 ดังนี้

สัปดาห์ที่	กิจกรรม	เวลา
1. สร้างการรับรู้ความรุนแรงของปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรในกลุ่มทดลอง	1. การทำความรู้จักกลุ่มทดลอง เกม กิจกรรมละลายพฤติกรรมเพื่อให้กลุ่มทดลองมีความคุ้นเคยกันในกลุ่มและคุ้นเคยกับทีมผู้วิจัย กิจกรรมรู้จักตนเองผ่านภาพ เพื่อให้กลุ่มทดลองประเมินตนเองและรู้จักตนเองโดยใช้ภาพเป็นสื่อ ใช้เวลา	40 นาที
	2. บรรยายเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์วัยรุ่นและปัญหาวัยรุ่นในปัจจุบัน และปัญหาที่เกิดจากการมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและปัญหาการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ผู้วิจัยนำเข้าสู่บทเรียนโดยการบรรยายข้อมูลโดยใช้สไลด์ ฉายหนังสือและสื่อโฆษณาให้กลุ่มทดลองได้เห็นภาพความรุนแรงของปัญหา ผู้วิจัยชวนกลุ่มทดลองคิดวิเคราะห์สิ่งที่ได้จากการเรียนรู้ข้อมูลและจากการชมหนังสือ ผู้วิจัยมีหน้าที่กระตุ้นให้กลุ่มทดลองแสดงความคิดเห็นร่วมกัน	1 ชั่วโมง 20 นาที
	3. การเรียนรู้เรื่องพัฒนาการทางเพศ การตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องเพศ พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นและปัญหาการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร และร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อหาคำตอบร่วมกัน โดยใช้การเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่มใหญ่ ชักถามข้อสงสัย ร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อหาคำตอบร่วมกันในกลุ่มใหญ่	1 ชั่วโมง
2. สร้างการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร	1. ทบทวนสิ่งที่ได้เรียนรู้จากสัปดาห์ที่ 1	10 นาที
	2. การเรียนรู้โอกาสเสี่ยงต่อการมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ผ่านหนังสือ “ทางเลือก” (Up to me) จำนวน 3 ตอน ดังนี้ - ชมหนังสือ “ทางเลือก” ตอนที่ 1 เวลา 15 นาที ตอบคำถาม 30 นาที รวม 45 นาที - ชมหนังสือ “ทางเลือก” ตอนที่ 2 เวลา 15 นาที ตอบคำถาม 30 นาที รวม 45 นาที - ชมหนังสือ “ทางเลือก” ตอนที่ 3 เวลา 15 นาที ตอบคำถาม 30 นาที รวม 45 นาที โดยใช้กระบวนการกลุ่มแบ่งเป็น 5 กลุ่ม เพื่อระดมความคิดเห็นของกลุ่มทดลองเมื่อได้เรียนรู้ตัวอย่างสถานการณ์ที่เป็นโอกาสนำไปสู่การมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร นำเสนอผลการระดมความคิดเห็นและสรุปสิ่งที่ได้จากการเรียนรู้จากหนังสือ “ทางเลือก”	2 ชั่วโมง 20 นาที
	3. Sex quiz ตอบคำถามความรู้เรื่องเพศและการป้องกันการมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ใช้เวลา	30 นาที
3. สร้างความคาดหวังในผลของการตอบสนองต่อการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร	1. ทบทวนสิ่งที่ได้เรียนรู้จากสัปดาห์ที่ 2	10 นาที
	2. แบ่งกลุ่มเป็น 5 กลุ่ม ระดมความคิดเห็นและนำเสนอผลงานกลุ่มโดยให้กลุ่มบอกถึงวิธีการป้องกันตนเองและผลของการป้องกันตนเองจาก “พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร”	1 ชั่วโมง
	3. กิจกรรมรู้จักกับวิธีการหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โดยการบรรยาย การสาธิตและฝึกทักษะการใช้ถุงยางอนามัย และรู้จักวิธีการคุมกำเนิดแบบต่าง ๆ	1 ชั่วโมง
	4. กิจกรรมให้ความรู้และฝึกทักษะการปฏิเสธ ใช้เวลา	1 ชั่วโมง
4. สร้างความคาดหวังในความสามารถของตนเอง ในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร	1. ทบทวนสิ่งที่ได้เรียนรู้จากสัปดาห์ที่ 3	10 นาที
	2. ฝึกทักษะการแก้ไขปัญหาตามสถานการณ์ที่ผู้วิจัยกำหนด โดยใช้การแสดงละครเป็นสื่อ เพื่อให้กลุ่มทดลองได้รู้ถึงความสามารถของตนในการที่จะแก้ไขปัญหาว่าตนเอง มีความสามารถที่จะแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมโดยแบ่งเป็น 5 กลุ่ม	1 ชั่วโมง
	3. วาดฝัน “อนาคตสดใส ไม่ท้องก่อนวัย” โดยให้กลุ่มทดลอง วาดภาพอนาคตของตนเอง สิ่งที่ยอยากจะเป็น อาชีพในอนาคต หรือความฝันในอนาคตที่อยากจะให้เกิด เพื่อวางแผนชีวิตของตนเองและนำเสนอแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในกลุ่มใหญ่	1 ชั่วโมง
	4. สร้างความตั้งใจในการป้องกันตนเองไม่ให้มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โดยกลุ่มทดลองใช้กระดาษรูปหัวใจเขียนความตั้งใจของตนเองและสิ่งที่จะทำหรือปรับปรุงพฤติกรรมตนเองหลังจากการทดลองในครั้งนี้เสร็จสิ้น และติดบนกระดานเพื่อให้คนอื่น ๆ ได้อ่านแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความตั้งใจของกันและกัน	30 นาที
	5. ทบทวนกิจกรรมทั้งหมด เปิดโอกาสให้กลุ่มตัวอย่างสอบถามในสิ่งที่สงสัย	10 นาที
	6. ร่วมกันสรุปผลการเข้าร่วมกิจกรรม	

3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลหลังทดลอง โดยใช้แบบสอบถามในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในสัปดาห์ที่ 4 ซึ่งเป็นสัปดาห์สุดท้ายของการจัดกิจกรรม

4. ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลในแบบสอบถามทุกชุดและทุกครั้ง ข้อมูลทั้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

5. นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติในการวิเคราะห์ผลการทดลอง

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ อายุ เพศ ผลการเรียนในเทอมที่ผ่านมา สถานภาพสมรสของพ่อแม่/ผู้ปกครอง อาชีพของพ่อแม่/ผู้ปกครอง รายได้เฉลี่ยต่อเดือนในครอบครัว ระดับการศึกษาของพ่อแม่/ผู้ปกครอง ความสัมพันธ์ในครอบครัว และลักษณะความเป็นอยู่ของครอบครัว ใช้สถิติ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. ข้อมูลด้านความรู้ การรับรู้ความรุนแรงของปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ความคาดหวังในผลของการตอบสนองต่อการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ความคาดหวังในความสามารถของตนเองในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร และพฤติกรรมการป้องกันตนเองไม่ให้มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังทดลอง วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้านความรู้ การรับรู้ความรุนแรงของปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ความคาดหวังในผลของการตอบสนองต่อการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ความคาดหวังในความสามารถของตนเองในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร และพฤติกรรมการป้องกันตนเองไม่ให้มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ภายในกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังทดลอง ใช้สถิติการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มไม่อิสระ (Pairs Samples t-test) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังทดลอง ใช้สถิติการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่มีความเป็นอิสระต่อกัน (Independent Samples t-test)